

Drama Grec

Codi: 100399
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OB	3	1
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Marta Oller Guzmán
Correu electrònic: Marta.Oller@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

- Aquesta és una assignatura de traducció de nivell avançat, per aquest motiu és molt recomanable que l'estudiant que s'hi matriculi hagi superat prèviament totes les assignatures de llengua grega incloses en el Pla docent de 1r i 2n curs del grau en Estudis Clàssics o graus combinats amb Clàssiques.
- Es recomana també el coneixement instrumental de les llengües modernes més habituals en la bibliografia especialitzada dels Estudis Clàssics (anglès, francès, italià i, en menor mesura, alemany), ja que es poden suggerir lectures en aquestes llengües.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria "Llengua i literatura clàssiques" i s'imparteix en el primer semestre del 3r curs del grau en Estudis Clàssics i graus combinats amb Clàssiques. Es tracta d'una assignatura obligatòria els continguts de la qual es consideren fonamentals per a la formació filològica dels estudiants.

Els objectius formatius d'aquesta assignatura són dos:

- Contextualitzar l'origen i el desenvolupament del gènere dramàtic grec en el marc de la literatura grega.
- Assolir un coneixement aprofundit de les característiques pròpies del gènere dramàtic grec en les seves dues variants -tragèdia i comèdia- mitjançant la traducció i el comentari d'una selecció de textos representatius dels seus principals autors i obres.

Competències

Estudis Clàssics

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos grecs de dificultat progressiva.
2. Contextualitzar en el seu marc cultural el gènere corresponent, la seva gènesi i la seva evolució.
3. Demostrar el coneixement dels principals fenòmens culturals de l'antiguitat.
4. Elaborar un comentari gramatical, mètric i de realia d'un text grec del gènere corresponent.
5. Explicar el context, les obres (personatges, tòpics) i la tradició posterior dels autors i els gèneres estudiats.
6. Traduir correctament un passatge dels autors proposats, adequant-se al registre propi del gènere corresponent.

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura s'organitzen al voltant de tres àmbits de treball:

1. Un marc teòric, que té com a objectiu contextualitzar el gènere dramàtic grec en el seu eix de producció i que es desenvoluparà d'acord amb el temari següent:

- Orígens del drama grec: tragèdia i comèdia.
- Context de representació de la tragèdia i la comèdia.
- Mite i drama.
- Característiques de la tragèdia. Principals autors i obres.
- Característiques de la comèdia antiga. L'obra d'Aristòfanes.
- Pervivència i tradició del drama grec en la cultura occidental.

2. Unes pràctiques de traducció (ca. 50 versos/dia) a partir d'una selecció de textos proposada per la professora. Enguany l'antologia tindrà com a tema vertebrador "Dones i poder a escena". En concret es traduiran els passatges següents:

TEXT 1. La reina bàrbara: Atossa a *Els perses* d'Èsquil [x177]

- **v. 155-255:** el somni premonitori d'Atossa.
- **v. 681-758:** diàleg entre el fantasma de Darius i Atossa.

TEXT 2. Dones contra el tirà a l'*Antígona* de Sòfocles. [x 390]

- **v. 1-100:** Diàleg entre Antígona i Ismene.
- **v. 162-210:** Creont es presenta davant d'un cor de tebans i emet el seu primer edicte.
- **v. 334-366:** Elogi de l'ésser humà.
- **v. 441-470:** Creont, assabentat que Antígona ha enterrat el cos de Polinices, s'hi enfronta, però ella no només reconeix la seva culpabilitat, sinó que argumenta i justifica la seva actuació.
- **v. 683-723:** Hèmon intenta convèncer el seu pare que desisteixi de la seva intenció de matar Antígona.
- **v. 883-928:** Últimes paraules d'Antígona.
- **v. 1033-1090:** Creont s'enfronta a Tirèsias, qui revela prediccions terribles contra Creont i la seva família.
- **v. 1261-1300:** Creont es lamenta davant les desgràcies que li han sobrevingut.

TEXT 3. Maneres femenines de venjar-se a la *Medea* d'Eurípides [x 635]

- **v. 1-48:** La Dida introdueix l'argument de la tragèdia rememorant com va arribar Medea a Corint al costat de Jàson, i exposa la desgràcia que ara afligeix la seva mestressa: Jàson ha decidit repudiar Medea i prendre com a esposa la filla del rei de Corint.

- **v. 49-95:** Diàleg entre el Pedagóg i la Dida. El Pedagóg porta notícies que vénen a agreujar l'afligiment de Medea: Jàson ha decidit enviar-la a l'exili juntament amb els seus fills.
- **v. 96-130:** Se sent Medea lamentant-se des de l'interior del palau i la Dida manifesta el seu temor per la seguretat dels seus fills.
- **v. 214-266:** Medea es presenta davant del cor de dones i els exposa la seva situació, així com la seva intenció de venjar l'ofensa rebuda de part del seu marit.
- **v. 271-354:** Creont arriba disposat a desterrar Medea immediatament, car tem les represàlies de la dona estrangera amb fama de fetillera, però Medea, amb les seves paraules hàbils, aconsegueix que el rei li concedeixi un dia de marge.
- **v. 465-592:** Medea retreu a Jàson la seva decisió, car ella ha fet moltes coses per ell. Jàson respon les dures acusacions de Medea i defensa la seva decisió tot al·legant que el nou matrimoni proporcionarà un millor benestar a tots ells, en particular, als seus fills.
- **v. 627-662:** que l'amor vingui amb mesura.
- **v. 764-806:** Medea ha aconseguit que Egeu, rei d'Atenes, es comprometi amb juraments a acollir-la i ara es disposa a acomplir la seva venjança: primer matarà la núvia i després -decisió terrible!-, els seus propis fills.
- **v. 1040-1080:** Medea s'adreça als seus fills per última vegada i sembla, per moments, incapaç d'acomplir el fatal assassinat.
- **v. 1293-1419:** Jàson intenta salvar els seus fills, però arriba massa tard, perquè Medea ja ha acomplert la seva venjança. Medea fuig amb el carro del sol i deixa Jàson abatut.

TEXT 4: Armes de dona a la *Lisístrata* d'Aristòfanes. [x 139]

- **v. 840-979.** Diàleg entre Cinèsias i la seva dona Mírrina.

TOTAL DE VERSOS PER TRADUIR: 1341.

3. Lectura en traducció de les obres següents:

- Èsquil, *Set contra Tebes*.
- Sòfocles, *Èdip Rei*.
- Eurípides, *Medea*.
- Aristòfanes, *Les vespes*.

Metodologia

- La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en alternar les explicacions teòriques del temari amb la traducció i el comentari de la selecció de passatges.
- L'antologia de textos estarà disponible a l'espai moodle de l'aula. D'acord amb el pla previst, es preveu que l'estudiant tingui un ritme de traducció d'uns 24 versos per hora.
- Els estudiants hauran de presentar una fitxa literària de la comèdia *Les vespes* d'Aristòfanes d'acord amb un model que se'ls lliurarà a principi de curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició de temes teòrics.	4,5	0,18	1, 4, 6
Traducció i comentari de textos	36	1,44	1, 4, 6
Tipus: Supervisades			
Fitxes de lectura	10	0,4	2, 3, 5
Traducció i comentari gramatical i mètric.	0	0	1, 4, 6

Tipus: Autònomes			
Confecció d'una fitxa literària	20	0,8	2, 3, 4, 5
Lectura de fonts complementàries	5	0,2	2, 3, 5
Lectures en traducció de les obres proposades.	15	0,6	2, 3, 4, 5
Traducció de l'antologia de textos.	55	2,2	1, 4, 6

Avaluació

Activitats d'avaluació

L'avaluació és un procés continuat al llarg del qual l'estudiant ha de tenir la possibilitat de conèixer els seus progressos mitjançant notes parcials.

Per a l'avaluació d'aquesta assignatura es tindran en compte les activitats següents:

- dos exàmens de traducció i comentari literari distribuïts al llarg del curs [35% +35%].
- un control de lectura de les tres tragèdies incloses com a lectures de curs [10%].
- una fitxa literària de *Les vespes* d'Aristòfanes, d'acord amb el model lliurat a principi de curs [10%].
- Assistència i participació a classe [10%].

NB: Per aprovar l'assignatura cal tenir un 5 de mitjana.

Procediment per a la revisió de les qualificacions

Cada vegada que es publiqui una nota parcial es comunicarà a l'estudiantat el lloc i la data per a la revisió.

Procés de recuperació

Els estudiants tindran dret a recuperar l'assignatura sempre que:

- hagin realitzat 2/3 de les activitats avaluatives proposades.
- hagin obtingut una nota mitjana igual o superior a 3,5.

Es podran recuperar: un examen de traducció (35%), el control de lectures (10%) i la fitxa literària (10%).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1r examen	35%	1,5	0,06	1, 4, 6
2n Examen	35%	1,5	0,06	1, 4, 6
Assistència i participació a classe	10%	0	0	1, 3, 4, 6
Control de lectura de les lectures obligatòries	10%	1,5	0,06	2, 3, 4, 5
Presentació d'una fitxa literària	10%	0	0	2, 3, 4, 5

Bibliografia

Bibliografia general

- ADRADOS, F.R. (1983). *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid.
- ALSINA, J. (1971). *Tragedia, religión y mito entre los griegos*. Barcelona.
- ARTIGAS, E.; HOMAR, R. (2016). *L'escena antiga*. Martorell.
- BAÑULS, J. V.; DE MARTINO, F.; MORENILLA, A. (eds) (1998-2014) sèrie: *El teatro clásico en el marco de la cultura griega y su pervivencia en la cultura occidental*. XVII volums. Bari.
- BEYE, CH.R. (ed.) (1984). *La tragedia greca. Guida storica e critica*. Roma-Bari.
- BUDELMANN, F. (1999). *The Language of Sophocles. Communal, Communication and Involvement*. Cambridge.
- CASSIO, A.C. (ed.) (2008). *Storia delle lingue letterarie greche*. Firenze.
- CLAUSS, J.J.; JOHNSTON, S.I. (eds.) (1997). *Medea: Essays on Medea in myth, literature, philosophy and art*. Princeton N.J.
- COLVIN, S. (1999). *Dialect in Aristophanes : and the politics of language in ancient Greek literature*. Oxford.
- CSAPO, E. - ALATER, W.J. (1994). *The Context of Ancient Drama*. Michigan.
- EASTERLING, P.E. (ed.) (1997). *The Cambridge Companion to Greek Tragedy*. Cambridge.
- [consulta online:
<http://universitypublishingonline.org/cambridge/companions/ebook.jsf?bid=CBO9780511998928>]
- GARCÍA NOVO, E.; RODRÍGUEZ ALFAGEME, I. (eds) (1998). *Dramaturgia y puesta en escena en el teatro griego*. Madrid.
- GREGORY, J. (ed.) (2005). *A Companion to Greek Tragedy*. Oxford.
- GUZMÁN GUERRA, A. (2005). *Introducción al teatro griego*. Madrid.
- IERANÒ, G. (2010). *La Tragedia greca: origini, storia, rinascite*. Salerno.
- JAKOB, D. - SAÏD, S. (1988). "Dossier Bibliographique sur la Tragédie". *Métis*3/1-2 , 361-512.
- LISSO DE LA VEGA, J. S. (1974²). *De Sófocles a Brecht*. Barcelona.
- LESKY, A. (1973³). *La tragedia griega*. Barcelona (Stuttgart 1957²).
- (1972³). *Die tragische Dichtung der Hellenen*. Göttingen [tr. anglesa: *Greek Tragic Poetry*, Yale University Press, New Haven-London 1983].
- LÓPEZ, A. - POIÑA (ed.) (2002). *Medeas: versiones de un mito desde Grecia hasta hoy*. Granada.
- LÓPEZ FÉREZ, J.A. (ed.) (1988). *Historia de la literatura griega*. Madrid.
- LUCAS, D.W. (1969³). *The Greek Tragic Poets*. London.
- LUCAS DE DIOS, J. M^a. (1982). *Estructura de la tragedia de Sófocles*. Madrid.
- MCDONALD, M.; WALTON, J.M. (eds.) (2007). *The Cambridge Companion to Greek and Roman Theatre*. Cambridge; New York.
- MOLINARI, C. (ed.) (1994). *Il teatro greco nell'età di Pericle*. Bologna.

MURRAY, G. (1943). *Esquilo, el creador de la tragedia*. Buenos Aires [trad. de l'original en anglès, publicat a Oxford 1940].

OUDEMANS, TH.C.W. - LARDINOIS, A.P.M.H. (1987). *Tragic Ambiguity. Anthropology, Philosophy and Sophocles' Antigone*. Leiden, New York, Köln.

PICKARD-CAMBRIDGE, A. (1973²). *The Dramatic Festivals of Athens*. Oxford (1953).

POHLENZ, M. (1961). *La tragedia greca, I-II*. Brescia (1954²).

RABINOWITZ, N.S. (2008). *Greek Tragedy*. Malden.

REINHARDT, K. (2010). *Sófocles*. Madrid [trad. de l'original alemany: *Sophokles*, Frankfurt am Main 1976].

REVERMANN, M. (ed.) (2014). *The Cambridge companion to Greek comedy*. Cambridge.

[Recurs electrònic:<http://dx.doi.org/10.1017/CCO9781139015356>]

ROISMAN, H.M. (ed.) (2014). *The Encyclopedia of Greek tragedy, I-III*. Chichester.

ROMILLY, J. DE (1990³). *La tragédie grecque*. Paris.

- (1971). *Lestemps dans la tragédie grecque*. Paris.

The Cambridge History of Classical Literature. I: Greek Literature. Cambridge 1985 [tr. cast.: *Historia de la literatura clásica (Cambridge University). I. Literatura griega*. Madrid 1990].

VARA DONADO, J. (1996). *Origen de la tragedia griega*. Cáceres.

VERNANT, J.-P.; VIDAL-NAQUET, P. (1987-1989). *Mito y tragedia en Grecia Antigua, I-II*. Madrid (Paris 1972-1986).

VICENTE SÁNCHEZ, A.; BELTRÁN CEBOLLADA, J. A. (eds) (2010). *Grecia y Roma a escena. El teatro grecolatino: actualización y perspectivas*. Madrid.

VICKERS, B. (1973). *Towards Greek Tragedy. Drama, Myth, Society*. London.

Bibliografia sobre mètrica

DALE, A.M. (1968²). *The Lyric Metres of Greek Drama*. Cambridge.

GENTILI, B.; NERUSINO, F. (eds.) (1999). *La colometria antica dei testi poetici greci*. Pisa.

GUZMÁN GUERRA, A. (1997). *Manual de métrica griega*. Madrid.

RAVEN, D.S. (1968²). *Greek Metre. An Introduction*. London.

WEST, M.L. (1982). *Greek Metre*. Oxford.

- (1987). *Introduction to Greek Metre*. Oxford.

A aquesta bibliogràfica bàsica cal afegir les edicions dels textos i els manuals de contingut, literari, lingüístic o mitològic, així com els comentaris de cada autor i de cadascuna de les tragèdies i/o comèdies tractades.

Enllaços d'interès

ARTICLES DEL WEB DE LICEUS

MELERO A., "La comedia.Orígenes de la comedia. Características generales".

RAMÓN PALERM, V., "Aristófanes y otros poetas de la comedia antigua".

VARIAS, C., "La tragedia. Orígenes de la tragedia. Características generales de la tragedia griega. La tragedia anterior a Esquilo", Madrid 2005: <http://www.liceus.com/> (página web de *Liceus*) Biblioteca virtual "E-excellence". 17 pág. ISBN: 84-9822-193-5.

VARIAS, C., "Esquilo", Madrid 2005: <http://www.liceus.com/> (página web de *Liceus: Servicios de Gestión y Comunicación, S.L.*) Biblioteca virtual "E-excellence". 21 pág. ISBN: 84-9822-089-0.

VARIAS, C., "Sófocles", Madrid 2005: <http://www.liceus.com/> (página web de *Liceus: Servicios de Gestión y Comunicación, S.L.*) Biblioteca virtual "E-excellence". 24 pág. ISBN: 84-9822-121-8.

VICENTE, A., "Eurípides", Madrid: <http://www.liceus.com/> (página web de *Liceus: Servicios de Gestión y Comunicación, S.L.*) Biblioteca virtual "E-excellence". 24 pág. ISBN: 84-9822-581-7.

PÀGINES SOBRE TEATRE GREC

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/graecia/littera/drama.htm>

<http://academic.reed.edu/humanities/110tech/theater.html>

TRES BREUS INTRODUCCIONS AL DRAMA GREC DEL NATIONAL THEATRE DE LONDRES:

<http://www.youtube.com/watch?v=aSRLK7SogvE>

<http://www.youtube.com/watch?v=dSr6mP-zxUc>

<http://www.youtube.com/watch?v=H-BvMbfxcc>